

ת"פ 47907/11/14 - מדינת ישראל - פמ"ד נגד ש ג

בית משפט השלום בבאר שבע

07 מאי 2017

ת"פ 47907-11-14 מדינת ישראל נ' ג
תיק חיצוני: 8415/14

לפני	כב' השופט רון סולקין
המאשימה	מדינת ישראל - פמ"ד ע"י ב"כ מתמחה הדס טוביה
נגד	
הנאשם	ש ג ע"י ב"כ עו"ד סלבה פיקוס

גזר דין

כתב האישום והשתלשלות ההליך

הנאשם שלפני נותן את הדין בגין עבירה של תקיפת זקן חסר ישע, בניגוד לסעיף 368 ו' לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

בהתאם לעובדות כתב האישום, בהן הורשע הנאשם במסגרת הסדר טיעון, בהיותו מאבטח בכניסה למרכול בעיר אילת, בתאריך 19/11/14, בשעת לפני צהריים, עת הגיע למרכול נפגע העבירה, יליד 1931, קטוע כפות רגליו המתנהל באמצעות קלנועית, ונותר מול הכניסה למרכול כאשר מטפלו האישי נכנס לערוך קניות, דרש ממנו הנאשם לנוע אחורנית, בטענה כי מפריע ללקוחות להיכנס למרכול ולצאת הימנו. נפגע העבירה השיב לנאשם, כי הוא מחכה למטפלו וכי אינו מפריע לאיש והנאשם שב וצעק עליו, תוך שדורש ממנו להתרחק לאחור. בתגובה, נע נפגע העבירה עם הקלנועית מעט לאחור.

בשלב זה, התקרב הנאשם אל נפגע העבירה ותקף אותו באגרופים על ראשו, בפניו, בכתפיו ובידיו. נפגע העבירה הרים את ידיו וצעק די, די, כואב לי ואילו הנאשם התעלם מצעקותיו והמשיך להכותו.

עובר אורח שהגיע למקום, משך את הנאשם לאחור על מנת להרחיקו מנפגע העבירה והזמין את המשטרה.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרמו לנפגע העבירה חבלות בדמות המטומה (שטף דם) בראש; שריטה ביד שמאל; כן נגרמו לו כאבים בראשו ובגופו.

תחילה, כפר הנאשם בעובדות ובעבירה שבכתב האישום, וטען, כי נפגע העבירה הוא שתקף אותו.

עמוד 1

בהמשך, לאחר שנשמעו עדי התביעה ועדי ההגנה ולאחר ששני הצדדים הצהירו, כי אלו עדיהם - הודה הנאשם באשמה, במסגרת הסדר טיעון, במסגרתו סוכם, כי התביעה תעתור לעונש מאסר בפועל בן שנה בלווית מאסר מותנה, קנס ופיצוי משמעותי לנפגע העבירה ואילו ההגנה - תוכל לטעון כראות עיניה.

ההסדר נערך על דעת נפגע העבירה.

חוות דעת פסיכיאטרית

במהלך שמיעת פרשת העונש, נטען מפי ההגנה, כי חלה הרעה במצבו הנפשי של הנאשם והוגש אישור (נ/2), כי נקבעה לו נכות כללית מטעם המל"ל. בהתאם, הופנה הנאשם להערכת הפסיכיאטר המחוזי.

בחוות הדעת שהוגשה בענינו נקבע, כי הנאשם אכן מוכר, בתקופה האחרונה (החל משנת 2016), כלוקה במחלת נפש, אך נמצא במעקב אמבולטורי, נוטל טיפול תרופתי, אינו נזקק לאשפוז ואף עובד ומתפקד באופן רגיל.

הפסיכיאטר המחוזי, הדגיש, כי לפני שנת 2016, אין עדות על מחלת נפש או על כך שהנאשם סבל מהפרעות כלשהן בתוכן חשיבתו והוא היה אחראי למעשיו.

אשר לכשירותו של הנאשם לעמוד לדין כעת, צין הפסיכיאטר המחוזי, כי הנאשם מצוי במושגים משפטיים; מכיר את כתב האישום; מסוגל להעריך את טווח הענשין; מבין את משמעותן של הראיות המובאות לבית המשפט ואת השלכותיהן; בעל מוטיבציה להגנה עצמית, מסוגל לבנות אסטרטגיה הגנתית ולשתף פעולה עם עו"ד ולפיכך - כשיר לעמוד לדין.

הערכת שירות המבחן למבוגרים

במסגרת ההסדר, הופנה הנאשם לחקירת שירות המבחן למבוגרים.

תסקיר שירות המבחן מפרט נסיבותיו האישיות של הנאשם, כבן 56, נשוי בשנית, אב לילדה וסב לנכדים.

כיום, אינו עובד ומתקיים מקצבת המל"ל.

סיים תואר בהנדסת טקסטיל בברית המועצות.

מתגורר בעיר אילת מזה כ-8 שנים.

לדבריו, נפצע במהלך הפרת סדר במהלך ה"אינתיפאדה" בשנת 2000.

שירות המבחן מצא, כי הנאשם אינו משתף פעולה באופן פתוח וכן ואף מתקשה לגלות אמפתיה לזקן נפגע העבירה.

שירות המבחן התרשם, כי הנאשם אינו לוקח אחריות על מעשיו, נוטה להשליכה על נפגע העבירה.

שירות המבחן התרשם, כי במצבי לחץ בהם חווה פגיעה בכבודו נוטה הנאשם לפעול בתקפנות בהיעדר שיקול דעת ובלא שליטה מספקת על תגובותיו.

שירות המבחן ציין, כי הנאשם ממוקד במחירים האישיים שמשלם על רקע ההליך המשפטי.

עם זאת, מצא שירות המבחן, כי העונש ההולם, במקרה זה, הוא מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות, היות שמאסר מאחורי סורג ובריאח עלול להביא לנסיגה ברמת תפקודו של הנאשם.

עוד המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש מאסר מותנה ארוך ומרתיע להפחתת הסיכון להתנהגות פורצת גבולות בעתיד.

חוות דעת הממונה על עבודות השירות בשב"ס

במסגרת ההסדר, הופנה הנאשם להערכת הממונה על עבודות השירות, תוך שצוין במפורש, עכי הדבר נעשה ל מנת שמלוא האפשרויות תהינה פרושות בפני בית המשפט ומבלי שיהיה בכך כדי ליצור צפיה כלשהי בנוגע לעונש שיוטל.

הממונה על עבודות השירות מצא, כי הנאשם אינו כשיר לרצות מאסר בדרך של עבודות שירות, לנוכח היותו חסר שקט, סוער, וסובל מהפרעה נפשית המלווה ברגזנות, עצבנות, כעסים וחוסר סבלנות, כאשר אינו מעוניין בטיפול רפואי לייצוב מצבו.

ראיות לעונש

התביעה לא הגישה ראיות לענין העונש, אך הפנתה לראיות שהוצגו במהלך שמיעת פרשת התביעה ובין היתר, עדותו של

נפגע העבירה והסרטון ת/3 המתעד את האירוע.

ההגנה הפנתה למסמכי המל"ל בנוגע לנכות שנקבעה, לאחרונה, בענינו של הנאשם (נ/2), וכן הגישה מכתב מאת רב המכהן בעיר אילת, העוסק בפעילות חברתית עם דוברי הרוסית המתגוררים במקום. הרב ציין, כי הנאשם השתתף בשיעורי תורה ובאירועים קהילתיים בשבתות ובחגים. הרב התרשם מהנאשם, כבעל תכונות אישיות "נעלות", אינטליגנציה גבוהה, דאגה, אכפתיות לאנשים סביבו. עוד ציין הרב, כי לא נתקל, אצל הנאשם, בכעסנות או בהתנהגות אלימה.

טענות הצדדים

התביעה הגישה טענותיה לעונש בכתב.

התביעה הדגישה הפגיעה שנגרמה, עקב מעשיו של הנאשם, בכבודו של נפגע העבירה כאדם והצורך להגן על קבוצות חלשות בחברה, ביניהן קבוצת הקשישים חסרי הישע.

לטענת התביעה, משנה חומרה לעבירה היות שנעברה על ידי מאבטח, האמור לשמור על בטחון הציבור.

עוד ציינה התביעה את פערי הכוחות שבין הנאשם לבין נפגע העבירה ומצבו כאדם זקן ונכה ואת העובדה, כי הנאשם המשיך בתקיפה גם לאחר שנפגע העבירה ביקש ממנו, כי יפסיק.

התביעה מבקשת ליתן משקל מוגבל להודאת הנאשם באשמה, אשר באה בשלב דיוני מאוחר ולהימנע מלהקל עם הנאשם בשל כך.

התביעה הפנתה להתרשמות שירות המבחן, כי הנאשם מרוכז בעצמו ואינו מגלה אמפתיה לנפגע העבירה.

התביעה עותרת לקבוע מתחם ענישה שינוע בין 8 ועד 30 חדשי מאסר ולהשית על הנאשם עונש מאסר בן 12 חדשים, לנוכח הימנעותו מלקחת אחריות.

עוד עותרת התביעה להשית על הנאשם מאסר על תנאי ארוך ומרתיע וכן פיצוי הולם, לא מבוטל, לנפגע העבירה, הן לאור עגמת הנפש והן לאור הנזק הפיסי שנגרם לו.

ההגנה הצטרפה לטענת התביעה, כי עבירה של תקיפה זקן, היא עבירה שאינה קלה.

ההגנה עתרה ליתן הדגש על מצבו העדכני של הנאשם, אשר לאחר האירוע (ולטענת ההגנה - כתוצאה מאותו אירוע) - התפתחה אצלו מחלת נפש.

ההגנה הדגישה, כי המדובר בהסתבכות יחידה של הנאשם, שעבר את גיל ה-50.

ההגנה עתרה לנהוג עם הנאשם במידת הרחמים וליתן לו הזדמנות נוספת.

ההגנה עתרה להימנע מהשתתף מאסר בפועל על הנאשם ולהסתפק בעונש צופה פני עתיד וקנס בגובה נמוך ככל הניתן, בשים לב לכך שהנאשם אינו עובד ומתפרנס מקצבה.

בדברו האחרון הביע הנאשם את צעריו וציין, כי אינו עובד ומתפרנס מקצבה. עם זאת, גם לאחר פניית בית המשפט אליו, אם יש לו מה לומר לנפגע העבירה - לא הביע חרטה או בקשת מחילה כלשהי.

דין והכרעה

העבירה שעבר הנאשם חמורה מאוד.

מצווים אנו בתורה, לדאוג לחלשים ולמושפלים בחברה. חלקים גדולים ממצוות התורה מדגישים החובה לוודא, כי חלשים, כגון בעלי מומים, יתומים, אלמנות - לא יפגעו ולא ינוצלו לאור מצבם. וכן נאמר: "כי ד' אלוקיכם הוא אלוקי האלוקים ואדוני האדונים, האל הגדול הגיבור והנורא אשר לא ישא פנים ולא יקח שוחד. עושה משפט יתום ואלמנה, ואוהב גר לתת לו לחם ושמלה" (דברים, פרק י' פסוק י"ז).

גם נביאי ישראל הדגישו, כי השכינה מצויה דווקא אצל השכבות החלשות בחברה, כדברי הנביא ישעיה (פרק נ"ז, פסוק ט"ו), "מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים".

על כך הובא, בתלמוד הבבלי, מפי רבי יוחנן (מסכת מגילה דף ל"א), כי: כל מקום שאתה מוצא גבורתו של הקדוש ברוך הוא, אתה מוצא ענוותנותו", כלומר, בד בבד עם גדולתו של הקדוש ברוך הוא, הוא עניו ומצוי בקרבם של העשוקים בחברה.

מידת ההתקדמות של חברה נמדדת ביחסה לחסרי הישע. ראו, לענין זה, דברי בית המשפט העליון, כב' השופט ע' ארבל, ע.פ. 1836/12 **נריינה נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים):

חברה נמדדת בדרך שהיא מטפלת בחסרי הישע שבקרבה, זקנים וילדים בפרט... חשוב שבתי המשפט יעבירו מסר

ברור, נחרץ וחד משמעי, שיש בו התוויה של נורמות התנהגות ראויות והצבת גדר שמעבר לה אותן התנהגויות הן פסולות ואסורות.

חובה נוספת קובעת התורה בנוגע לכיבוד זקן: התורה מצווה "והדרת פני זקן" (ויקרא פרק י"ט, פסוק ל"ב), עוד נאמר, במדרש בראשית רבה, כי: "מקביל פני זקן - כמקביל פני שכינה".

לנוכח ערכים אלה, תוקן חוק העונשין בשנת תשס"ח - 2008, והתווספה העבירה של תקיפת זקן, אשר, להבדיל מתקיפה רגילה, סווגה כעבירה מסוג עבירת פשע והעונש בגינה הועמד על מאסר בפועל בן 5 שנים, אם נגרמה חבלה ו-7 שנים - אם נגרמה חבלה חמורה.

עוד נקבע, בסעיף זה, כי בהיעדר טעמים מיוחדים שירשמו, לא יושת עונש שאינו כולל רכיב מאסר בפועל בגין הרשעה בעבירה זו.

מתחם הענישה הראוי

בפסק הדין רע"פ 5558/15 **דמרי נ' מדינת ישראל**, נדחתה בקשת רשות ערעור, בגלגול שני, על גזר דין במסגרתו הושתו 22 חדשי מאסר בפועל בצירוף פיצויים לנפגעי העבירה, על נאשם אשר תקף שני עוברי אורח, זקנים ילידי 1937, אחד מהם - נדחף על ידו לאחור, הופל ארצה והנאשם שם הכה אותו בפניו, בעודו שרוע על הארץ וכן רדף אחריו והכה בו באמצעות כיסא. השני - עובר אורח אחר, גם הוא יליד 1937, שביקש להתערב ולגונן על הנפגע הראשון והנאשם חבט בו, באמצעות כיסא, עד אשר נפל ארצה.

יצוין, באותו מקרה נקבע מתחם ענישה שינוע בין 12 עד 36 חדשי מאסר בגין העבירות.

בגזר הדין ת.פ. (מחוזי חיפה) 48994-10-13 - הושתו ענשי מאסר החל מ-6 חדשי מאסר בפועל ועד 13 חדשי מאסר בפועל על שלושה אחים, אשר עבדו ככח עזר במחלקה לפגועי ראש ותקפו חולים חסרי ישע במחלקה. יצוין, בכתב האישום היה גם נאשם נוסף, אך ההליכים בגינו הופסקו בשל מחלת נפש. הנאשמים שם חויבו גם בפיצויים בסכום כולל של 56,000 ₪. יצוין, בענינים של הנאשמים שם נקבע מתחם ענישה שינוע בין 8 ועד 30 חדשי מאסר בפועל ביחס לחלק מהנאשמים ו-6 עד 25 חדשי מאסר בפועל ביחס לחלק אחר.

בפסק הדין ע.פ. 1836/12 **נריינה נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים) הנ"ל, אושר עונש מאסר בן 14 חדשים בפועל שהושתו על המערער, עובד זר מהודו, אשר תקף זקן חסר ישע, יליד 1930, בביתו עבד, בכך שדחף אותו מספר פעמים, עיקם את ידו והכה בפניו, תוך גרימת כאב וסבל.

בגזר הדין ת.פ. (מחוזי חיפה) 45361-03-14 - **מדינת ישראל נ' קמיט** (פורסם במאגרים), נדונה נאשמת אשר שימשה כמטפלת לשיש יליד 1914, לעונש מאסר בפועל בן 18 חדשים, לאחר שהכתה את הישש באמצעות ידיה ובאמצעות נעל בית; ירקה בפניו מספר פעמים וסטרה לו. באותו מקרה, העמיד בית המשפט את מתחם הענישה בין 15 - 42 חדשי מאסר בפועל, תוך שציין, כי בעבירות מסוג זה אין על בית המשפט לגלות הבנה וכי עבירות כאלה ראויות לענישה משמעותית מאחורי סורג ובריח.

בגזר הדין ת.פ. (מחוזי תל-אביב) 35065-10-12 - **סינראקיה נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים) נדון נאשם, עובד זר מהודו, בגין תקיפת קשיש בן 84 שנים, לעונש מאסר בפועל בן 18 חדשים בפועל.

למקרה דנן קווי דמיון לאירוע המתואר בפסק הדין בענינו של **דמרי** לעיל, שכן ביתר המקרים, הותקפו הזקנים על ידי מי שהיו אמונים על הטיפול בהם וזוהי נסיבה המביאה להחמרה בעונש.

גם מקרה **דמרי** דלעיל חמור יותר מהמקרה דנן, שכן, באותו מקרה, כוונה התקיפה כנגד שני זקנים והתוקף אף הסתייע בנשק קר - כיסא, בעוד שמבקרה דנן תקף הנאשם את נפגע העבירה באמצעות ידיו.

עם זאת, למקרה דנן פן יחודי של חומרה, שאינו מתקיים במרבית המקרים שהובאו לעיל, והוא - כי הנאשם תקף אדם שמעבר להיותו בא בימים, הוא גם נכה, שאינו מסוגל ללכת ואינו מסוגל להגן על עצמו.

פן חומרה נוסף מתבטא בהיות הנאשם מאבטח, לובש מדים, נמצא במקום ציבורי ונתפס על ידי הציבור, כמי שאמון על הגנתו. כשם שהפסיקה הכירה במאבטחים כעובדי ציבור לענין תקיפתם על ידי אחרים, כך גם, ישנה חומרה מיוחדת כאשר עובד כזה, תוקף דווקא את מי שהגיע למרכז שהנאשם אמון על שמירת הסדר והבטחון בו ובסביבתו, על לא עוול בכפו.

לנוכח כל השיקולים שפורטו, יעמיד בית המשפט את מתחם הענישה, במקרה דנן בין 8 עד 24 חדשי מאסר בפועל.

טווח הענישה המוסכם

במקרה דנן, הגבילה התביעה הכללית את טיעוניה, במסגרת הסדר הטיעון, לעונש מאסר בפועל בן 12 חדשים, בצירוף מאסר מותנה ופיצוי משמעותי.

להגנה נתאפשר, במסגרת אותו הסדר, לטעון כראות עיניה.

מתוך הנחה, כי לתביעה הכללית - שיקוליה ומשאין בית המשפט משים עצמו קטיגור - לא יחרוג מהטווח שקבעו הצדדים

במסגרת ההסדר והרף העליון של הענישה, בענינו של הנאשם, יעמוד על 12 חדשי מאסר בפועל.

קביעת הענישה הספציפית

לקביעת הענישה הספציפית, יביא בית המשפט בחשבון את הנתונים שנתבררו בנוגע לאפיו של הנאשם; עברו הפלילי; נטילת האחריות מצדו ביחס לפגיעה שנגרמה לנפגע העבירה.

במקרה דנן, המדובר בנאשם אשר, חרף היותו שוהה בארץ קרוב ל-20 שנה, מאז עליתו בשנת 1997, לא נתפס בעבירות נוספות. עולה מתסקיר שירות המבחן, כי עד לאחרונה ניהל אורח חיים עמלני.

הנאשם אף מצא, אם גם בשלב דיוני מתקדם של ההליך, להודות בעבירה ולכך יש משקל. עם זאת, המשקל שניתן להודאה זו אינו מלא, לאור כך שנמסרה לאחר שנשמעו הראיות, ובתוכן - עדות נפגע העבירה, שהבאתו לבית המשפט הצריכה לוגיסיטיקה מיוחדת, כולל ירידת בית המשפט לעיר אילת, לאחר שלא נמצא פתרון שאפשר הבאת העד, במצבו, לעיר באר-שבע; וגם באילת, היה צורך בלוגיסיטיקה מיוחדת על מנת להביא את נפגע העבירה לאולם.

גם מצבו הנפשי של הנאשם ילקח בחשבון, הגם שהמדובר במצב שהתפתח רק לאחרונה והגם שנקבע, כי אין המדובר בליקוי המשפיע על התנהלותו השוטפת.

לחובת הנאשם, יש לקחת בחשבון עצמת הכשל החברתי והאנטי סוציאליות שנתגלו אצלו. הנאשם נמנע מליטול אחריות מלאה על מעשיו; התמיד בהשלכת האחריות למעשיו, הן בפני שירות המבחן והן בפני הפסיכיאטר המחוזי, על נפגע העבירה.

עוד יש ליקח בחשבון התרשמות שירות המבחן בדבר היעדר שליטה עצמית מספקת אצל הנאשם, אשר, עקב הימנעותו מליטול אחריות על מעשיו והימנעותו מלשתף את שירות המבחן באופן פתוח אודות נסיבות העבירה - לא הומלץ לגביו הליך טיפולי כלשהו.

מכלול הנסיבות המתוארות מצביע לכיוון ענישת הנאשם על הצד הנמוך של מתחם הענישה, אך לא על הרף הנמוך ממש.

בכל מקרה, לא יעלה העונש על הרף העליון שסוכם בין הצדדים בהסדר. ולנוכח הודאת הנאשם באשמה, על אף השלב הדיוני בו נמסרה, תינתן אף הקלה מסוימת מהרף העליון הנ"ל.

לאחר שבית המשפט עיין בטענות התביעה לעונש; שמע טענות ההגנה לעונש; עיין בחוות הדעת ובתסקיר שהוגשו

בענינו של הנאשם; שמע את דברי נפגע העבירה ואף את עדות הנאשם ואת דברו האחרון; עיין בראות לעונש - גוזר על הנאשם הענשים הבאים:

- א. 10 חדשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו של הנאשם, ככל שהיו, על פי רישומי שב"ס;
- ב. 12 חדשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו של הנאשם ממאסר, והתנאי - שהנאשם לא יעבור עבירה מסוג פשע בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, פרק י';
- ג. 6 חדשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו של הנאשם ממאסר, והתנאי - שהנאשם לא יעבור עבירה מסוג עוון בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, פרק י';
- ד. קנס בסך 3,000 ₪ או 35 ימי מאסר תמורתו;
- ה. פיצוי לנפגע העבירה, ע.ת. 1 בכתב האישום, בסך 15,000 ₪;
- ו. הקנס והפיצוי ישולמו ב-10 שיעורים שווים ורצופים, החל מיום 15/06/17 ובכל 15 לחודש שלאחר מכן.

הנאשם יתיצב לריצוי ענשו כעת.

עותק גזר הדין יועבר לשירות המבחן למבוגרים.

הודעה זכות הערעור.

ניתנה היום, י"א אייר תשע"ז, 07 מאי 2017, בהעדר הצדדים.